

МОДЕЛІ «НОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

к.е.н., доц. **Крапивний І.В., Бачал О.О., Захарченко С.І.**
Сумський державний університет

В економіці знань, про формування якої заявлено у Стратегії соціально-економічного розвитку України, ключовою формою капіталу стане інтелектуальний капітал. Але, на рівні реалізації стратегії соціально-економічного розвитку країни однією із найважливіших проблем «нової економіки» є вибір моделі розвитку, яка була б конкурентоспроможною та орієнтувалася на перспективу створення робочих місць. Практична реалізація існуючих моделей «нової економіки», зокрема „економіки, що базується на знаннях” та «економіки навчання», які пропагуються ОЕСР та ЄС, може привести до створення економіки знань «для обраних».

Формування альтернативного шляху розвитку – економіки знань «для всіх» – «економіки, що розвивається завдяки креативності» можна описати наступним чином: збереження високих і стабільних темпів економічного зростання за умов підвищення продуктивності праці і зростання конкурентоспроможності економіки „можливе у тому випадку, якщо відбуватимуться процеси, за допомогою яких активізуватимуться маси населення. Енергія цих мас зможе реалізуватися насамперед в економічному відношенні за сучасної власної, в тому числі й технологічної, культури, яка визначалася і визначатиметься, особливо на перспективу, освітою, науково-технічними новаціями, підприємництвом, завдяки чому можливі рівноправне співробітництво та конкуренція в сучасному глобальному світі” [1, с. 4].

Стратегічними принципами та критеріями розбудови регіональної моделі «економіки, що розвивається завдяки креативності» повинні, на нашу думку, стати: впровадження в практику регіонального розвитку моделі інновативних конкурентних переваг, що буде сприяти досягненню максимально можливих ступеня «ідеальності» економічної системи та рівня її конкурентоспроможності; досягнення такою «ідеальною системою» здатності імпортувати організаційні технології, ноу-хау і соціокультурні інститути розвинені ТНК в інших країнах перебування, або зароджені і сформовані у надрах самих корпорацій неформальні інститути у сфері організації та управління. Перенесення таких інституційних модулів в «приймаючий» регіон забезпечить залучення транснаціонального капіталу, його зрощення з національним фінансово-промисловим капіталом та безперервне й успішне впровадження інновацій; формування регіональної моделі «економіки, що розвивається завдяки креативності», яка б продукувала «амортизаційні» ефекти, здатні «згладити» негативний вплив глобальних транскордонних потоків, та могла б гнучко «вплітатися» своїми інноваційними мережами, кластерами і системами в ці транскордонні потоки з метою отримання стратегічних переваг; досягнення «гнучкості» регіональної моделі «економіки, що розвивається завдяки творчості» за рахунок поєднання в ній принципів функціонування транскордонного співробітництва і спеціальних економічних зон (територій пріоритетного розвитку) на основі кращого світового досвіду розбудови транс-кордонних регіональних інноваційних систем. Вищою організаційною формою транскордонного діалогу повинна стати «філософія» розвитку євро регіонів; формування економічної моделі, сприятливої для появи і розвитку «полісів» та кластерів академічного підприємництва, основу яких складають знаннємісткі мережі підприємств, створених викладачами, аспірантами і студентами університетів. Орієнтація (фокусування) такої моделі на траєкторію конкурентного співробітництва і «кумулятивного саморозвитку»: інноваційні мережі – інноваційні кластери – інноваційні системи.